

Οι διαφορετικές παραδόσεις περί του Ιούδα

Πρόλογος

Έχουμε ξαναγράψει και στο παρελθόν, ότι προκειμένου να εντοπίσουμε τις διαφορετικές εκδοχές στα υποτιθέμενα «γεγονότα» της Καινής Διαθήκης, πρέπει να εξετάζουμε τα κείμενα ανεξάρτητα το ένα από το άλλο, και εκ παραλλήλου. Δηλαδή, δεν πρέπει να έχουμε ως δεδομένο κάτι το οποίο δεν αναφέρεται στο κείμενο που διαβάζουμε, αλλά παρ' όλα αυτά, να ερμηνεύουμε με βάση αυτό, επειδή αναφέρεται σε άλλο βιβλίο της Καινής Διαθήκης. Είναι μία πλάνη στην οποία πέφτουμε συχνά, διότι έχουμε τα διαφορετικά επί μέρους βιβλία της Καινής Διαθήκης σε ένα.

Όμως, βάση των ειδικών, τα βιβλία αυτά:

- α) γράφτηκαν μετά από πολλές δεκαετίες σε σχέση με αυτά που αφηγούνται,
- β) γράφτηκαν από μη αυτόπτες,
- γ) απευθύνονται σε διαφορετικές κοινότητες, και
- δ) δεν γράφτηκαν με το σκεπτικό ότι κάποια στιγμή θα έμπαιναν δίπλα-δίπλα για να συγκριθούν.

Σε αυτά, ας συνυπολογίσουμε και τα άλλα βιβλία που κυκλοφορούσαν (επιστολές, «αποκαλύψεις», ευαγγέλια, πράξεις αποστόλων), τα οποία αποκηρύχθηκαν αργότερα από τους «νικητές» πρωτο-ορθοδόξους.

Έχοντας λοιπόν την ψευδή αίσθηση ότι πρόκειται περί ενός ενιαίου βιβλίου, και ότι το ένα επί μέρους βιβλίο «συμπληρώνει» το άλλο, δεν κατανοούμε πραγματικά αυτό που λέει το κείμενο, αλλά αυτό που εμείς έχουμε στο μυαλό μας.

Προκειμένου να γεφυρώσουμε τα χάσματα και να δικαιολογήσουμε τις διαφορές, τελικά κατασκευάζουμε ένα «νέο ευαγγέλιο», το δικό μας. Το οποίο μπορεί μεν να συνδυάζει τα τέσσερα ευαγγέλια, αλλά συγκρούεται αναπόφευκτα με τουλάχιστον ένα από αυτά.

Θα δώσω ένα παράδειγμα, για να γίνω περισσότερο κατανοητός. Ας δούμε τι λένε τα τέσσερα ευαγγέλια σχετικά με τις μυροφόρες που επισκέπτονται τον τάφο του

Ιησού, αναφορικά με τον αριθμό των μυροφόρων και με το πότε πήγαν .

Σύμφωνα με το «Κατά Ματθαίου», πήγαν δύο· η Μαρία η Μαγδαληνή και η άλλη Μαρία, «τη επιφωσκουση», όταν δηλαδή άρχιζε να φωτίζει αμυδρά (28: 1).

Σύμφωνα με το «Κατά Μάρκον», πήγαν τρεις· η Μαρία η Μαγδαληνή, η Μαρία του Ιακώβου, και η Σαλώμη, «ανατείλαντος του ηλίου» (16: 1).

Σύμφωνα με το «Κατά Λουκάν», πήγαν αρκετές. Η Μαρία η Μαγδαληνή, η Ιωάννα, η Μαρία του Ιακώβου, και κάποιες άλλες που δεν κατονομάζονται, «όρθρου βαθέως». (24: 1.10).

Σύμφωνα με το «Κατά Ιωάννην», πήγε η Μαρία η Μαγδαληνή, «σκοτία έτι ούσης» (20: 1).

Ένας πιστός θα προσπαθήσει να συνδυάσει όλα τα παραπάνω στοιχεία, με την δικαιολογία ότι ο κάθε ευαγγελιστής καταγράφει μέρος της «ιστορίας». Όμως, λέγοντας αυτό, φτιάχνει -χωρίς απαραίτητα να το συνειδητοποιεί- ένα νέο ευαγγέλιο, κατά την εκδοχή του. Προσπαθήστε να τα συνδυάσετε και μόνοι σας. Στο τέλος θα έχετε φτιάξει μια νέα «ιστορία». Μάλιστα, θα έχετε αναγκαστεί ίσως να προσθέσετε στοιχεία που δεν αναφέρονται πουθενά. Για παράδειγμα, προκειμένου να δικαιολογήσετε τον αριθμό των μυροφόρων, θα μπορούσατε να πείτε ότι η Μαρία η Μαγδαληνή πήγε την πρώτη φορά ενώ ήταν σκοτάδι (όπως αναφέρεται στο «Κατά Ιωάννην»), αλλά μετά έφυγε και επέστρεψε φέρνοντας την Μαρία του Ιακώβου και την Σαλώμη. Και στο μεταξύ, είχε ανατείλει ο ήλιος, όπως αναφέρεται στο «Κατά Μάρκον». Αυτό όμως που θα ισχυριστείτε, **δεν** αναφέρεται σε κανένα ευαγγέλιο, και συγκρούεται με τις ίδιες τις αφηγήσεις των ευαγγελίων, που δείχνουν τις μυροφόρες να επισκέπτονται τον τάφο μόνο μία φορά.

Το ίδιο μπορεί να εφαρμοστεί σε δεκάδες σημεία των διηγήσεων των ευαγγελίων.

Περί του Ιούδα

Για το πρόσωπο του Ιούδα υπάρχουν διαφορετικές εκδοχές-παραδόσεις στα κείμενα των πρώτων χριστιανών. Θα εξετάσουμε τις αναφορές, θα εντοπίσουμε τις διαφορές, και θα προσπαθήσουμε να κατανοήσουμε πως δημιουργήθηκε η παράδοση περί του Ιούδα και πως εμπλουτίστηκε.

Ο Παύλος αγνοεί την προδοσία (όπως και πολλά άλλα)

Κατά γενική ομολογία των ειδικών, ο Παύλος είναι **ο πρώτος** χριστιανός του

οποίου διαθέτουμε κείμενα. Οι επιστολές του προηγούνται της συγγραφής των ευαγγελίων. Οι «Πράξεις των Αποστόλων», γράφονται σε ακόμα μεταγενέστερη εποχή, έχοντας ωστόσο σημεία που απηχούν αρχαιότερες παραδόσεις των ευαγγελίων.

Ο Παύλος φαίνεται ότι **δεν** γνώριζε καμία παράδοση σχετικά με τον Ιούδα και την προδοσία ή για τον θάνατο του Ιούδα. Και η μαρτυρία του είναι σημαντική, όχι μόνο από χρονολογικής απόψεως, αλλά διότι ο ίδιος επικαλείται την παράδοση που παρέλαβε. Δηλαδή, δεν εκφράζει την προσωπική του άποψη απλά.

Υπάρχουν δύο μόνο σημεία, σε ολόκληρη την επιστολογραφία του. Στην επιστολή του την πρώτη «προς Κορινθίους», αναφέρει σχετικά τα εξής:

«Παρέδωκα γαρ υμίν εν πρώτοις ο και παρέλαβον ότι Χριστός απέθανεν υπέρ των αμαρτιών ημών κατά τας γραφάς και ότι ετάφη και ότι εγήγερται τη ημέρα τη τρίτη κατά τας γραφάς και ότι ώφθη Κηφά είτα τοις δώδεκα» (15: 3-5).

Ο Παύλος είναι σαφής, ότι ο Ιησούς μετά την υποτιθέμενη «ανάστασή» του, φανερώθηκε στους δώδεκα. Αν ο Ιούδας είχε αυτοκτονήσει, θα έπρεπε να γράψει ότι εμφανίστηκε στους έντεκα. Ο Ματθίας που κληρώθηκε στην θέση του Ιούδα, κληρώθηκε μετά την υποτιθέμενη «ανάληψη» του Ιησού (Πράξεις Αποστόλων, 1: 9-26).

Στην ίδια επιστολή, γράφει επίσης:

«εγώ γαρ παρέλαβον από του Κυρίου ο και παρέδωκα υμίν ότι ο Κύριος Ιησούς εν τη νυκτί η παρεδίδετο έλαβεν άρτον...» (κεφ. 11:23).

Αν δούμε το εδάφιο προσεκτικά, ο Παύλος δεν αναφέρεται σε «προδοσία», αλλά στην νύχτα που «παρεδίδετο» ο Ιησούς. Αν γνώριζε περί «προδοσίας», θα το έγραφε.

Αργότερα, άρχισε η καταγραφή των θρύλων και των «ιστοριών» που κυκλοφορούσαν μεταξύ των οπαδών του Ιησού. Αυτά, ονομάστηκαν «ευαγγέλια».

Ένας από τους ακολούθους του Ιησού, ο Ιούδας, πάει στους αρχιερείς

Από την συγγραφή των ευαγγελίων και μετά, μπαίνει το στοιχείο της προδοσίας του Ιούδα. Αργότερα, και ο φρικτός θάνατός του.

Θα εξετάσουμε τα τρία συνοπτικά ευαγγέλια μεταξύ τους, κατά χρονική σειρά συγγραφής, και το τέταρτο ξεχωριστά. Με βάση τους ειδικούς, πρώτο ευαγγέλιο

θεωρείται το «Κατά Μάρκον», δεύτερο το «Κατά Ματθαίον», τρίτο το «Κατά Λουκάν», τέταρτο το «Κατά Ιωάννην». Είναι άγνωστο από πού παίρνει στοιχεία ο «Μάρκος». Πολύ πιθανόν, να υπήρχαν κάποια χαμένα αρχεία (οι ειδικοί τα λένε πηγή «Q»), και σε συνδυασμό με τις ιστορίες που κυκλοφορούσαν, να έγραψε το ευαγγέλιο. Ο «Ματθαίος» βασίζεται κατά πολύ στον «Μάρκο». Το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του είναι ότι κατά κανόνα **προσθέτει** στα γραφόμενα του «Μάρκου». Έχει όμως και άλλη πηγή (οι ειδικοί την ονομάζουν πηγή «M») και είναι όσα αναφέρονται μόνο στο «Κατά Ματθαίον» (π.χ., η τελική κρίση). Ο «Λουκάς» βασίζεται στους δύο προηγούμενους και προσπαθεί είτε να αγνοήσει ή να διορθώσει τις υπερβολές του «Ματθαίου». Για παράδειγμα, δεν αναφέρει καθόλου την ανάσταση των νεκρών που έγινε όταν πέθανε ο Ιησούς, ούτε την είσοδό τους στην Ιερουσαλήμ όταν αναστήθηκε ο Ιησούς, μετά από τρεις μέρες. Βασίζεται όμως και σε μία άλλη πηγή (οι ειδικοί την λένε πηγή «L»), και είναι όσα αναφέρονται μόνο στο «Κατά Λουκάν» (π.χ., η παραβολή του ασώτου). Το «Κατά Ιωάννην» είναι ξεχωριστό και δεν στηρίζεται στους συνοπτικούς. Για αυτό και όταν οι «συνοπτικοί» έχουν τον Ιησού να πειράζεται στην έρημο, αμέσως μετά αφότου βαπτίστηκε στον Ιορδάνη, ο «Ιωάννης» τον έχει στον γάμο της Κανά.

Στο «Κατά Μάρκον» ευαγγέλιο, ο Ιούδας πάει στους αρχιερείς για να παραδώσει τον Ιησού, χωρίς ο συγγραφέας να εξηγεί το γιατί. Αφού το ακούν οι αρχιερείς, τότε του υποσχέθηκαν να του δώσουν χρήματα.

«και Ιούδας ο Ισκαριώτης εις των δώδεκα απήλθεν προς τους αρχιερείς ίνα αυτόν παραδοί αυτοίς· οι δε ακούσαντες εχάρησαν και επηγγείλαντο αυτώ αργύριον δούναι και εζήτηι πως αυτόν ευκαίρως παραδοί» (Κατά Μάρκον, 14: 10-11).

Ο συγγραφέας του «Κατά Ματθαίον», παίρνει την ιστορία και προσθέτει κάποια στοιχεία, προσπαθώντας να την βελτιώσει. Αυτό το κάνει στο μεγαλύτερο μέρος του ευαγγελίου του. Μάλιστα, επιχειρεί να παρουσιάσει τον Ιησού ως τον αναμενόμενο Μεσσία που «προφητεύεται» στην Παλαιά Διαθήκη. Και για τον σκοπό του, δεν διστάζει να παραποιήσει τα κείμενα, να τα ερμηνεύσει κατά το δοκούν, και να εφεύρει «προφητείες» εκ του μηδενός. Έτσι λοιπόν, ο συγγραφέας του «Κατά Ματθαίον», **δίδει το κίνητρο**. Κάτι που έλειπε από το προηγούμενο ευαγγέλιο. Ήταν τα χρήματα.

Ο Ιούδας πήγε στους αρχιερείς και ζήτησε χρήματα για να προδώσει τον Ιησού.

«τότε πορευθείς εις των δώδεκα ο λεγόμενος Ιούδας Ισκαριώτης προς τους

αρχιερείς· είπεν τι θέλετε μοι δούναι καγώ υμίν παραδώσω αυτόν· οι δε έστησαν αυτώ τριάκοντα αργύρια» (Κατά Ματθαίον, 26: 14-15).

Είναι διαφορετικό να πηγαίνει ο Ιούδας στους αρχιερείς για να τους παραδώσει τον Ιησού και εκείνοι να του προσφέρουν χρήματα, και διαφορετικό να πηγαίνει ο Ιούδας στους αρχιερείς και να τους ζητά χρήματα για να τους τον παραδώσει.

Ο συγγραφέας του «Κατά Λουκά», φαίνεται ότι θεωρεί κακό το σενάριο του «Ματθαίου». Κρατάει το σενάριο του «Μάρκου», αλλά προσπαθεί να αιτιολογήσει την στάση του Ιούδα, που οφείλετε στον «σατανά». Έτσι, «μπήκε ο Σατανάς στον Ιούδα», πήγε ο Ιούδας στους αρχιερείς και στους στρατηγούς, και εκείνοι του είπαν ότι θα του δώσουν τα χρήματα.

«εισήλθεν δε σατανάς εις Ιούδαν τον καλούμενον Ισκαριώτη όντα εκ του αριθμού των δώδεκα και απελθών συνελάλησεν τοις αρχιερεύσιν και στρατηγοίς το πως αυτοίς παραδώ αυτόν και εχάρησαν και συνέθεντο αυτώ αργύριον δούναι» (Κατά Λουκάν, 22: 3-5).

Ο συγγραφέας του «Κατά Ιωάννην» δεν αναφέρει την σκηνή, αλλά αρκείται στο ότι ο «σατανάς» είχε βάλει στην καρδιά του Ιούδα να τον προδώσει. Όμως, δίνει μια διαφορετική προσέγγιση του θέματος. Βάζει τον Ιησού να λέει στην προσευχή του:

«Ότε ήμην μετ' αυτών εν τω κόσμω εγώ ετήρουν αυτούς εν τω ονόματί σου ους δέδωκας μοι και εφύλαξα και ουδείς εξ αυτών απώλετο ει μη ο υιός της απωλείας ίνα πληρωθή η γραφή πληρωθή» (17: 12).

Ποια γραφή έλεγε ότι ο Μεσσίας θα προδίδονταν; Καμία. Για αυτό και δεν παραπέμπει πουθενά. Τώρα, αν συνδυάσουμε αυτά, με αυτά που φέρεται να λέει σε άλλο κεφάλαιο (του ιδίου ευαγγελίου), ο Ιησούς διάλεξε... τον προδότη του.

«Ουχ υμείς με εξελέξασθε αλλ' εγώ εξελεξάμην υμάς» (15: 16). Είναι παρών και ο Ιούδας.

Στον «Μυστικό Δείπνο»

Στους τρεις συνοπτικούς, ο Ιησούς αναφέρει ότι ένας από τους δώδεκα θα τον πρόδιδε. Και αυτό αναφέρεται στον λεγόμενο «Μυστικό Δείπνο», που ήταν ταυτόχρονα και ο Πασχαλινός, κατά τους συνοπτικούς. Στο «Κατά Ιωάννην», αναφέρεται η προδοσία, αλλά ο δείπνος δεν είναι Πασχαλινός. Διότι αναφέρεται

σαφέστατα στο «Κατά Ιωάννην», ότι οι αρχιερείς «ουκ εισήλθον εις το πραιτώριον ίνα μη μιανθώσιν αλλά ίνα φάγωσιν το πάσχα» (18: 28). Που σημαίνει ότι, ο Ιησούς πεθαίνει πριν το Πάσχα και συνεπώς ο τελευταίος δείπνος που περιγράφει ο «Ιωάννης» δεν είναι Πασχαλινός. Οι τρεις συνοπτικοί όμως αναφέρονται στον τελευταίο δείπνο ως Πασχαλινό. Από την στιγμή που πάντα το Πάσχα ήταν στις 14 Νισάν, κατά τους συνοπτικούς έπεφτε την Πέμπτη την χρονιά εκείνη, ενώ κατά τον «Ιωάννη» 14 Νισάν ήταν Παρασκευή. Το Πασχαλινό δείπνο τελούνταν το βράδυ, από 14 προς 15 Νισάν (οι Εβραίοι μετρούν την μέρα από την δύση του ηλίου μέχρι την δύση της επόμενης μέρας). Συνεπώς, αναφέρονται σε διαφορετική χρονιά οι συνοπτικοί και σε διαφορετική ο «Ιωάννης».

Στο «Κατά Μάρκον» αναφέρεται:

«Ανακειμένων αυτών και εσθιόντων ο Ιησούς είπεν· αμήν λέγω υμίν ότι εις εξ υμών παραδώσει με ο εσθίων μετ εμού· ήρξαντο λυπείσθαι και λέγειν αυτώ εις κατά εις· μήτι εγώ; ο δε είπεν αυτοίς· εις των δώδεκα ο εμβαπτόμενος μετ εμού εις το τρυβλίον· οτι ο μεν υιός του ανθρώπου υπάγει καθώς γέγραπται περί αυτού· ουαί δε τω ανθρώπω εκείνω δι ου ο υιός του ανθρώπου παραδίδοται· καλόν αυτώ ει ουκ εγεννήθη ο άνθρωπος εκείνος» (Κατά Μάρκον, 14: 18-21).

Στο «Κατά Ματθαίον»:

«Εσθιόντων αυτών είπεν αμήν λέγω υμιν ότι εις εξ υμών παραδώσει με και λυπούμενοι σφόδρα ήρξαντο λέγειν αυτώ εις έκαστος μήτι εγώ ειμί κύριε; ο δε αποκριθείς είπεν· ο εμβάψας μετ εμού την χείρα εν τω τρυβλίω ύυτος με παραδώσει· ο μεν υιός του ανθρώπου υπάγει καθώς γέγραπται περί αυτού· ουαί δε τω ανθρώπω εκείνω δι ου ο υιός του ανθρώπου παραδίδοται· καλόν ην αυτώ ει ουκ εγεννήθη ο άνθρωπος εκείνος· αποκριθείς δε Ιούδας ο παραδιδούς αυτόν· είπεν μήτι εγώ ειμί ραββί; λέγει αυτώ· συ είπας» (Κατά Ματθαίον, 26: 21-25).

Ο συγγραφέας δεν αρκείται στα γραφόμενα του «Κατά Μάρκον». Αν και ο συγγραφέας μιλάει συνεσκιασμένα, εφόσον όλοι βουτούσαν στο «τρυβλίον», ο συγγραφέας του «Κατά Ματθαίον» προσπαθεί να δραματοποιήσει την κατάσταση παρουσιάζοντας τον Ιούδα να ρωτάει με θράσος, αν ήταν αυτός ο προδότης. Και ο Ιησούς με την απάντησή του, ουσιαστικά τον αποκαλύπτει. Βέβαια, οι υπόλοιποι παρουσιάζονται σαν να μην έχουν καταλάβει.

Ο συγγραφέας του «Κατά Λουκάν», καταλαβαίνει ότι όσα λιγότερα γράφει σχετικά, τόσο καλύτερα είναι. Για αυτό, απλά αρκείται στο να γράψει: «Ότι ο Υιός μεν του ανθρώπου κατά το ωρισμένον πορεύεται πλην ουαί τω ανθρώπω εκείνω

δι' ου παραδίδοται» (22: 22).

Στο «Κατά Ιωάννην» ο Ιησούς αναγγέλλει ότι ένας από τους δώδεκα θα τον παραδώσει. Μάλιστα, παρουσιάζει τον απόστολο Ιωάννη, να πέφτει στο στήθος του Ιησού και να ρωτά ιδιαιτέρως, ποιος είναι ο προδότης. Περίεργη οικειότητα, εφόσον παραείναι τολμηρό να ακουμπάει ένας άνδρας το κεφάλι του στο στήθος ενός άλλου άνδρα.

Και ο Ιησούς απάντησε: *«Εκείνος εστίν ω εγώ βάψω το ψωμίον και δώσω αυτώ· βάψας ουν το ψωμίον δίδωσι Ιούδα Σίμωνος Ισκαριώτου· και μετά το ψωμίον τότε εισήλθεν εις εκείνον ο σατανάς· λέγει ουν αυτώ ο Ιησούς· ο ποιείς ποιήσον τάχιον· τούτο ουδείς έγνων των ανακειμένων προς τι είπεν αυτώ» (13: 26-28).*

Παρατηρούμε, ότι το «σημείο» που δίνει ο Ιησούς, είναι **διαφορετικό** από ότι στα άλλα ευαγγέλια. Επίσης, παρότι αποκαλύπτει ξεκάθαρα τον προδότη, οι υπόλοιποι εξακολουθούν...να μην καταλαβαίνουν. Ακόμα, ο Ιησούς του λέει, ότι κάνει, να το κάνει γρηγορότερα.

Ο τόπος της προδοσίας και το φιλί του Ιούδα

Η αφήγηση του συγγραφέα του «Κατά Μάρκον», είναι μάλλον απλή. Ο Ιούδας με το όχλο, βρίσκει τον Ιησού με τους υπόλοιπους μαθητές. Δίνει φιλί στον Ιησού, προκειμένου να τον αναγνωρίσουν. Ο Πέτρος βγάζει το μαχαίρι και κόβει το αφτί του δούλου του αρχιερέα. Δεν λέει τίποτα στον Πέτρο, και απευθυνόμενος στον όχλο, τους λέει ότι αυτά γίνονται για να εκπληρωθούν οι Γραφές.

Αξιοπρόσεκτα είναι τα εξής:

- 1) Πώς ήξερε ο Ιούδας τον τόπο που θα έβρισκε τον Ιησού την συγκεκριμένη ώρα;
- 2) Πώς ο Ιησούς βγάζει βόλτα τους μαθητές, εφόσον απαγορεύονταν μετά το πασχαλινό δείπνο η έξοδος από την οικεία; (Έξοδος, 12: 22-25).
- 3) Γιατί χρειάζονταν το φιλί του Ιούδα, για να αναγνωρίσουν τον Ιησού; Αφού τον ήξεραν. Αφού τους το λέει και ο ίδιος· *«καθ ημέραν ήμην προς υμας εν τω ιερώ διδάσκων και ουκ εκρατήσατε με» (Κατά Μάρκον, 14: 49).*
- 4) Ο Πέτρος κουβαλούσε μαχαίρι μαζί του, με το οποίο δεν δίστασε να κόψει το αφτί του δούλου.
- 5) Να εκπληρωθούν, ποιές γραφές ακριβώς;

Ο συγγραφέας του «Κατά Ματθαίον», ως συνήθως, προσθέτει στα γραφόμενα του «Κατά Μάρκον». Παρουσιάζει τον Ιησού να νουθετεί τον Πέτρο, λέγοντάς του, *«απόστρεψον την μάχαιραν σου εις τον τόπον αυτής· πάντες γαρ οι λαβόντες*

μάχαιραν εν μαχαίρη απολούνται» (26: 52)

Του λέει όμως και άλλα, πιο εντυπωσιακά. «*η δοκείς ότι ου δύναμαι παρακαλέσαι τον πατέρα μου και παραστήσει μοι άρτι πλείους η δώδεκα λεγεώνας αγγέλων».* (26: 53). Αλλά, δεν το κάνει, γιατί πρέπει να εκπληρωθούν οι Γραφές...

Ο συγγραφέας του «Κατά Λουκάν» ευαγγελίου, βάζει όλους τους μαθητές να ρωτάνε τον Ιησού, αν θα έπρεπε να κτυπήσουν με μαχαίρι. Αυτό δείχνει ότι όλοι οπλοφορούσαν. Ο Πέτρος μπαίνει μπροστά και κόβει το αφτί του δούλου, το οποίο στην συνέχεια ο Ιησούς του το κολλά. Δεν αναφέρονται τα εντυπωσιακά περί αγγέλων που αναφέρονται στο «Κατά Ματθαίον».

Ο συγγραφέας του «Κατά Ιωάννην» ευαγγελίου, βάζει τον Ιησού να ρωτά τον όχλο, ποιον ζητάει. Ο όχλος απάντησε ότι ζητάει τον Ιησού. Και ο Ιησούς τους λέει ότι είναι ο ίδιος! Αυτοί έπεσαν κάτω. Για δεύτερη φορά, ρώτησε ο Ιησούς ποιον θέλουν. Και του ξαναλένε, τον Ιησού. Αυτή τη φορά, δεν έπεσαν κάτω. Δεν αναφέρεται κανένα φιλί του Ιούδα ως σημείο αναγνώρισης. Εδώ, ο ίδιος ο Ιησούς τους συστήθηκε. Είναι ξεκάθαρα, τελείως διαφορετική η περιγραφή από ότι στους συνοπτικούς (18: 2-9).

Ο θάνατος του Ιούδα

Αλλά και για αυτό το «γεγονός», υπάρχουν διαφορετικές εκδοχές. Και φαίνεται ότι δεν υπήρχε ομοιομορφία (και) σε αυτήν την παράδοση, καθώς αναφέρεται μόνο στον «Κατά Ματθαίον» και στις «Πράξεις», αλλά πάλι χωρίς να συμφωνούν. Είναι πολύ περίεργο να μην καταγράφεται ο θάνατος του Ιούδα στα υπόλοιπα ευαγγέλια. Οι εκκλησιαστικοί, συνήθως τις ημέρες του χριστιανικού Πάσχα, συγκρίνουν τις δύο πτώσεις· του Πέτρου και του Ιούδα. Είναι μια από τις πιο δημοφιλείς συγκρίσεις που «κοσμούν» τα χριστιανικά κηρύγματα. Και όμως, αγνοείται από μερίδα κοινοτήτων.

Στο «Κατά Ματθαίον», μεταμελείται ο Ιούδας, επιστρέφει τα αργύρια, και πάει να κρεμαστεί. Επειδή όμως τα χρήματα ήταν αντίτιμο προδοσίας, οι ιερείς αποφάσισαν με αυτά να αγοράσουν έναν αγρό για να θάβουν εκεί τους ξένους. Και συνεχίζει, λέγοντας ο άγνωστος συγγραφέας του ευαγγελίου, ότι εκπληρώθηκε μία «προφητεία» του Ιερεμία ότι «*έλαβον τα τριάκοντα αργύρια την τιμήν του τετιμημένου ον ετιμήσαντο από υιών Ισραήλ και έδωκαν αυτά εις τον αγρόν του κεραμέως καθά συνέταξεν μοι Κύριος» (27: 3-10).*

Η ρήση βέβαια αυτή, ούτε στον Ιερεμία βρίσκεται, ούτε είναι «προφητική», και το

κυριότερο, δεν είναι έτσι. Ο «Ματθαίος» καταφεύγει στην πλαστογραφία και στην παραποίηση, όπως κάνει σε ανάλογες δήθεν «προφητικές» ρήσεις της Π. Διαθήκης.

Συγκεκριμένα, βρίσκεται στον Ζαχαρία, στο κεφάλαιο 11, και αναφέρεται σε καταστροφές στον Λίβανο και σε «πρόβατα της σφαγής», στο ότι ο Θεός παραδίδει τους ανθρώπους σε αλληλοσφαγές, εγκαταλείποντας την φροντίδα του. Και λέει: «και γνώσονται οι Χαναναίοι τα πρόβατα τα φυλασσόμενα διότι λόγος Κυρίου εστίν και ερώ προς αυτούς· ει καλόν ενώπιον υμών εστίν δότε στήσαντες τον μισθόν μου η απείπασθε και έστησαν τον μισθόν μου τριάκοντα αργυρούς και είπεν Κύριος προς με· κάθες αυτούς εις το χωνευτήριον και σκέψαι ει δόκιμον εστίν ον τρόπον εδοκιμάσθην υπέρ αυτών και έλαβον τους τριάκοντα αργυρούς και ενέβαλον αυτούς εις τον οίκον Κυρίου εις το χωνευτήριον (Ζαχαρίας, 11: 11-13).

Οι Χαναναίοι δίνουν τριάντα αργύρια στον Ζαχαρία, και ο Θεός του λέει να τα βάλει στο χωνευτήριο που βρίσκεται στον «οίκο του Κυρίου». Ο «Ματθαίος» όμως λέει ότι οι αρχιερείς πήραν τα τριάντα αργύρια από τον Ιούδα και τα έδωσαν για τον αγρό. Καμία σχέση δηλαδή!

Ο συγγραφέας των Πράξεων αναφέρει μία άλλη παράδοση για τον θάνατο του Ιούδα. Ο Ιούδας απέκτησε αγρό από τα λεφτά της προδοσίας «και πρηνής γενόμενος ελάκησεν μεσός και εξεχύθη πάντα τα σπλάχνα αυτού» (Πράξεις, 1: 18).

Δεν αναφέρει ότι έπεσε από ψηλά, αν υποθέσουμε ότι κρεμάστηκε. Επίσης, αναφέρει ότι αγόρασε αγρό. Συνεπώς, δεν θα μπορούσε να επιστρέψει το ποσό που πήρε πίσω στους ιερείς. Ακόμα, όπως φαίνεται, σκοτώθηκε στο χωράφι του.

Μέσω του Απολλιναρίου, μαθαίνουμε μια επιπλέον εκδοχή, που μαρτυρείται από τον Παπία. Βέβαια, και ο Παπίας δεν ήταν μπροστά, αλλά το μαθαίνει από τον Ιωάννη.

Γράφει ο Απολλινάριος:

«Μεγάλο παράδειγμα ασέβειας παρουσίασε στον κόσμο ο Ιούδας, διότι πρήσθηκε τόσο πολύ η σάρκα του, ώστε όχι μόνον εκείνος να μην μπορεί να περάσει απ' εκεί όπου εύκολα μπορεί να περνά μία άμαξα, αλλ' ούτε και αυτός όνο ο όγκος της κεφαλής του. Γιατί λέγουν, ότι τα μεν βλέφαρά των οφθαλμών του πρήσθησαν τόσο πολύ, ώστε ο ίδιος μεν να μην μπορεί να βλέπει καθόλου το φως, τα δε μάτια

του να μην μπορούν να φαίνονται από ιατρό ούτε με διόπτρες· τόσο πολύ βάθος είχαν από την εξωτερική επιφάνεια· το δε αιδοίο του φαινόταν αηδέστερο και μεγαλύτερο από κάθε ασχημοσύνη και όλο το σώμα του έρρεε πύον και ήταν γεμάτο από σκώληκες, προκαλώντας έτσι την αηδία. Λέγουν δε ότι ύστερα από πολλά βάσανα και τιμωρίες πέθανε σε ιδιαίτερο τόπο και ότι από τη δυσοσμία ο τόπος έχει γίνει μέχρι σήμερα έρημος και ακατοίκητος, αλλά ότι ούτε μέχρι σήμερα μπορεί κανείς να περάσει τον τόπο εκείνο, αν δεν φράξει την μύτη του με τα χέρια. Τόσο πολύ διασκορπίστηκε στη γη η δυσοσμία εκ του σώματός του» **(Αποστολικοί Πατέρες, τ. Α΄, σ. 209).**

Τέλος, θα αναφέρουμε και μία άλλη παράδοση που διαφέρει κατά πολύ και που κυκλοφορούσε μεταξύ άλλων χριστιανικών ομάδων. Σύμφωνα με αυτή, ο Ιούδας βοήθησε στην εκπλήρωση του πόθου του Ιησού να εξέλθει από το «αμαρτωλό» σώμα και να επιστρέψει από εκεί που ήρθε. Υπάρχει στο **«Ευαγγέλιο του Ιούδα»**, και αναφέρεται στην σχέση και στην συνεργασία προδότη και προδομένου.

«Η απόκρυφη διήγηση της αποκάλυψης που φανέρωσε ο Ιησούς σε συνομιλία με τον Ιούδα τον Ισκαριώτη στη διάρκεια μιας εβδομάδας τρεις ημέρες προτού να εορτάσει το Πάσχα» **(σ. 23).**

«Αλλά εσύ θα τους υπερβείς όλους αυτούς. Γιατί εσύ θα θυσιάσεις τον άνθρωπο που με ενδύει. Προτού γεννηθείς έχει υψωθεί, η οργή σου έχει ανάψει, ο αστέρας σου φάνηκε με λαμπρότητα [...]» **(σ. 47)**

«Οι αρχιερείς τους παραπονιόταν επειδή αυτός είχε εισέλθει στον ξενώνα για ην προσευχή του. Αλλά κάποιοι γραμματείς τον παρακολουθούσαν προσεκτικά με σκοπό να τον συλλάβουν κατά τη διάρκεια της προσευχής, γιατί φοβούνταν τους ανθρώπους, αφού είχε θεωρηθεί απ' όλους προφήτης. Πλησίασαν τον Ιούδα και του είπαν, Τι κάνεις εδώ; Είσαι μαθητής του Ιησού. Ο Ιούδας τους απάντησε όπως επιθυμούσαν. Και έλαβε μερικά χρήματα και τον παρέδωσε σ' αυτούς» **(σ. 49) [Το ευαγγέλιο του Ιούδα, Ρόντολφ Κάσερ, Μάρβιν Μαϊερ, Γκρέγκορ Βούρστ, Εκδόσεις National Geographic, έκδοση 2006].**

Διομήδης

Πηγές

1. Αγία Γραφή.

2. «Αποστολικοί Πατέρες», τ. Α΄, Χ. Κρικώνης, εκδόσεις University Studio Press, 1995.
3. «Το ευαγγέλιο του Ιούδα» (Ρόντολφ Κάσερ, Μάρβιν Μαΐερ, Γκρέγκορ Βούρστ) Εκδόσεις National Geographic, έκδοση 2006.